

Ernest Albert Andrews jr.

KULOMETNÍKOVA VÁLKA

Z pláže Omaha až do Čech

OMNIBOOKS

Copyright 2022 © Al Andrews a David B. Hurt
Translation © 2024 Vlastimil Dominik

ISBN 978-80-88274-96-4

Ernest Albert „Andy“ Andrews, Jr.
a
David B. Hurt

KULOMETNÍKOVA VÁLKA

Z pláže Omaha až do Čech

OMNIBOOKS

2024

Úvod

Když se ohlédnu na více než sto veřejných vystoupení, na kterých jsem mluvil o svých zážitcích kulometníka za druhé světové války, nejděčnějším publikem byly děti.

Po povídání pro žáky jedné třídy základní školy jsem od dětí dostal řadu děkovaných dopisů.

„Vážený pane Andrews, děkuji Vám, že jste dnes přišel mezi žáky naší čtvrté třídy. Kdybyste nepřišel, asi bych dostal z dějepisného testu pětku,“ napsal jeden.

Jedna dívka se vyjádřila dojmavěji.

„Vážený pane Andrews, Vaše vyprávění bylo moc zajímavé. Jsem tak ráda, že jste naživu. Táta mi říkal, že většina veteránů vašeho věku už nežije.“

Její laskavá slova mě samozřejmě velice povzbudila.

Ať už jsem mluvil k dětem, univerzitním studentům, v občanských klubech nebo domovech důchodců, takové upřímné reakce mě nikdy nepřestávaly udivovat. Jsou to reakce odrážející stálou vděčnost a hluboký respekt, který Američané neustále cítí k těm, kdo sloužili ve druhé světové válce a zejména k těm, kdo obětovali své životy. Dnes, kdy mnozí z veteránů této války umírají, mě moji přátelé historici přesvědčili, abych své zážitky z války sepsal, aby se zachovaly pro budoucí generace.

Můj příběh je o chlapci ze Signal Mountain v Tennessee. V létě 1943, po dokončení nejvyššího ročníku

Centrální střední školy v Chattanooga, jsem prakticky sestoupil z maturitního pódia a nastoupil na korbu armádního nákladního auta. Ten malý konvoj nákladníků odvezl dvě stě padesát mých spolužáků a mne do nástupního střediska blízko Fort Oglethorpe v Georgii, kde jsme zvedli pravou ruku a složili přísahu americké armády.

Po skončení výcviku v alabamském Fort McClellan a v anglickém Bridportu pro mne začala válka 6. června 1944 Dnem D, kdy jsem se vylodil na pláži Omaha v Německem okupované Francii jako součásti spojenecké invaze. Sloužil jsem v druhém kulometném družstvu v druhé sekci druhé čety roty H, 2. prapor, 16. pěší pluk, 1. pěší divize. Zúčastnil jsem se strašných bojů od invaze ve Francii až do konce války počátkem května 1945 v Československu.

Tyto vzpomínky nejsou obecnou kronikou války, ale spíše mým malým oknem na tehdejší události. Nějaká bitva, která si v historii 1. pěší divize zaslouží jen letmou zmínku, může v této knize zaplnit celou kapitolu. Moje vyprávění o této válce bude mít mnoho společného s milióny jiných amerických vojáků, kteří šli do boje, až na to, že je to můj unikátní příběh.

Čtenář v něm nenajde zprávy o mých velkolepých činech nebo hrdinských akcích, ale jen snahu o popsání války, jak jsem ji osobně viděl a zažil. Dokonce i po uplynutí sedmi desetiletí si své dny jako vojáka vybavuji z paměti skoro stejně barvitě, jako by se staly minulý týden. Tyto intenzivní situace v boji pro mne skutečně zůstávají stejně živé a děsivé, jako tomu bylo tehdy.

Zatímco část mého já se snaží zůstat od těch hrůz na bojišti co možná nejdál, válka se mi v myšlenkách stále znovu vrací. Vzpomínky z války mě nepronásledují, ale často mi nezvaně probleskují v hlavě. Naprosté fyzické vyčerpání. Prach, bahno, déšť, sníh a zima. Neustálé povely k zaútočení bez ohledu na počasí. Pachtění se vpřed s trojnožkou těžkého kulometu zavěšenou na bolavých ramenou. Neustálé pokusy o setření bláta z brýlí. Litování válečných uprchlíků bez domova a nemocných a hladovějících dětí s nádhernými zapadlými očima v bolestí sužovaných tvářích.

Náhlé přestřelky. Záblesky z hlavní nepřátelských pušek mířící na pozici mého kulometu a vědomí, že moje ničivá zbraň ze mne dělá jejich cíl. Střely hvízdající mi kolem hlavy a ulamující větve a vět-vičky kolem mne. Střelba z pistole ráže .45 z bezprostřední blízkosti na německé vojáky.

Děsivé kovové skřípání blížícího se německého tanku. Svist přilétajícího německého minometného granátu. Ohlušující exploze několik yardů od mého postavení. Pronikavý jekot přilétajících dělostřeleckých granátů.

Zemí otrásající detonace vymršťující smrtící střepiny a bláto do všech stran. Srdcervoucí křik raněných uprostřed nočního boje.

Když si vybavuji boje, kdy mnoho příkrčených vojáků běží v jednu chvíli kolem mne a v další padají zasažení střelou nebo střepinou, nepřestávám žasnout, kolikrát Bůh ušetřil můj život. Při znovuprožívání brutálních bojů v Hürtgenském lese a v Ardenách, kde jsem přežil jen se zraněními, zatímco tisíce jiných mužů padly, vzpomínám na neustálé modlitby a úpěnlivé prosby, aby mi Bůh dal fyzickou sílu to vydržet, chránil mě a naložil s mým životem podle své vůle.

Na konci bitev tak urputných, že jsem se soustředil jen na zabíjení nepřátel, jsem si vždy našel čas na poděkování Bohu za své přežití. S očima zalitými slzami jsem se také modlil za matky, otce, manželky a přítelkyně mužů, kteří právě padli před mým kulometem.

Můj válečný příběh je především svědectvím, jak mě Bůh ve své milosti držel od počátku války v Den D v Normandii k vytouženému konci v den vítězství v Československu blízko sebe. Jiní kluci tvrdili, že mají nějaký šťastný talisman, ale mým „talismanem“ byl Bůh a já jsem věřil, že mě ochraňuje. Obdařil mě dlouhým naplněným životem, jaký mnozí další muži z té doby neměli možnost vůbec poznat.

Tyto vzpomínky věnuji všem svým přátelům a parťákům a také všem Američanům, kteří za války přinesli tu nejvyšší oběť a nemohou vyprávět svůj příběh. Doufám, že když se podělím o své zážitky, přispějí k trochu většímu pochopení té války, v níž obětovali své životy, a uctím tím jejich vzpomínku.

Na osobnější úrovni chci věnovat tuto knihu vzpomínce na svou poslední manželku, životní lásku Hellon Andrewsovou. Mých víc než padesát let s ní bylo oslavou míru a svobody, za něž jsme bojovali a mnozí padli.

V širším slova smyslu zanechávám tyto vzpomínky jako svůj odkaz mladší generaci a všem budoucím dosud nenarozeným generacím Američanů. Sdílení mých bojových zážitků je mou vroucí modlitbou, aby nikdy nepoznali válku na vlastní kůži.

*Ernest Albert „Andy“ Andrews, Jr.
Black Mountain, Severní Karolína*

podzim 2015

Předmluva

Sestra Sára a já jsme se narodili sedm a devět let poté, co se náš otec vrátil a přežil Den D a zbytek války v Evropě. V srdci a duši měl stále její hrůzy a pustošení, ale když jsme byli malí, vůbec jsme to nevěděli. On i moje matka se místo toho obětovali, aby vytvořili opak toho, co sami zažili – klidný a pohodový domov. A přesně to nám poskytli – tvůrčí místo, humor, přátelství a lásku.

Když se ohlédnu, nevím, jak to dělal. Nějak dokázal ty vzpomínky potlačit. A pokud je neovládl, před námi je skrýval. Když jsme trochu vyrostli, začalo se objevovat pár historek, ale byly upravené pro děti – spíše jako válečný příběh z kresleného disneyovského filmu, vyčištěný dobrým koncem.

Všechno se to změnilo, když mě přihlásil jako svůj doprovod na cestu do Evropy na připomínku 50. výročí Dne D. Od jednoho památníku k druhému cestovalo společně patnáct veteránů a jejich synů, a ti staří muži si od vesnice k vesnici vychutnávali srdečná vítání a oslavy. Když procházeli známými krajinami a městy, všem se vybavovaly vzpomínky. Z očí jim tiše kanuly slzy a skupina častokrát úplně ztichla. A pak začali vyprávět příběhy.

Když jsme společně kráčeli po pláži Omaha a pak se proplétali mezi mramorovými náhrobkami na spojeneckém hřbitově v Normandii, táta byl zamlklý a zamyšlený. Poklekával u náhrobků padlých kamarádů, které si pamatoval.

Naše další návštěva na té cestě patřila blízkému německému hřbitovu, kde byli pohřbeni jejich muži. Když přijel autobus k hřbitovu, mnozí z těch starých vojáků z něj nechtěli vystoupit. Pochopitelná bolest a zloba, kterou měli v sobě, byla příliš silná. Táta byl v autobusu vpředu, než úplně zastavil, a když se dveře otevřely, vyšel ven a rychle šel k nejbližšímu hrobu, jednomu z těch mnoha černých žulových křížů, z nichž každý představoval pět Němců, kteří v Den D zahynuli.

Uklonil se, objal ten kříž a jako by byl nějaký starý přítel, začal vzlykat. Přes slzy řekl: „Je mi tak líto, že jsem vás zabil. Vzal jsem vás vaší mámě a tátovi, vašim bratrům a sestrám, vašim manželkám, vašim dětem. Je mi to tak líto. Odpusťte mi, prosím.“ V té chvíli nějak cítil jejich odpuštění. Jako by jeden z jeho bývalých nepřátel řekl: „Odpouštím ti. Chápu. Všichni jsme dělali, co jsme museli.“ Od toho dne se to, co potlačoval, začínalo uvolňovat a časem jsme se dověděli zbytek toho příběhu – noční můry, důvod, proč nikdy nedokončil vysokou školu (PTSD), pohled na umírající parťáky, vzpomínky na muže, které zabil, a na nesčetné hrůzy války. Příběh za příběhem. „Od chvíle, kdy jsem vystoupil po skončení války z lodě, jsem na válku myslel každý den,“ řekl. „A stále na ni myslím.“

Od té doby poskytl mnoho rozhovorů, mluvil na nespočtu škol a akcí a v malém městečku byl pravidelným účastníkem přehlídek. Jeho blízkým přítelem se stal jeden bývalý německý voják, který bydlel nedaleko. V těch příbězích nacházel ulehčení a chtěl, aby měly nějaký smysl. David Hurt poctil mého otce po letech rozhovorů, psaní a přepisování touto bohatou sbírkou příběhů a my, jeho rodina, jsme za to vděční.

Andy Andrews byl mírumilovný člověk a jeho posláním bylo podporovat mír až do smrti. A jako dobrý voják své poslání splnil a jeho příběh teď žije dál.

*Al Andrews
syn desátníka Ernesta A. Andrewse, Jr.*

léto 2021

Úvodní slovo

Válka je velkým paradoxem. V jednom ohledu narušuje základní morální společenský zákaz brát život

jiným lidem. V druhém ohledu žádá vojáka, aby položil svůj život za kamarády a zemi a ztělesňuje jednu z nejvyšších ctností lidstva. Může se tedy říct, že představuje lidskost i nelidskost.

Tenhle silný rozpor se dá asi nejlépe pochopit z vojákových osobních zkušeností s válkou. Vojenská historie může popsat celkový průběh války nebo roli určité jednotky, ale jen osobní zážitek může zachytit hluboce palčivý a naprosto děsivý zážitek, který každý člověk prožívá v boji.

První příležitost k delšímu rozhovoru s Andym Andrewsem o jeho službě jako kulometníka se naskytla, když jsem se začátkem roku 2003 přidal ke skupině z Asheville na zájezd do Národního muzea druhé světové války v New Orleansu. Přes uplynulá desetiletí Andy popisoval své bojové zážitky s četnými detaily a oživoval tyto události, jako by se právě vrátil z války domů.

I když mi bylo hned jasné, že z jeho válečného příběhu může být fascinující kniha, musel jsem s tímhle projektem počkat. Tehdy jsem pomáhal Andyho dobrému příteli Williamu Lubbeckovi s psaním jeho zážitků jako vojáka wehrmachtu. Ovšem po vydání Lubbeckových vzpomínek v roce 2006 jsem začal s Andym pracovat na jeho knize, na které jsme strávili dalších devět let.

Andy bohužel 22. dubna 2016 ve věku 92 let zemřel. I když v té době nebyly jeho vzpomínky ještě dokončené, Andy mi pomohl sepsat hrubý koncept všech 22 kapitol rukopisu, který mi umožnil během následujících pěti let psaní dokončit. Ačkoliv Andy v době vydání knihy nežil, nenapadá mě lepší projev úcty jeho životu a vojenské službě, než pohled na jeho vytisknutý působivý příběh.

I když válečné příběhy mají tendenci soustředit se skoro výlučně na události, které se staly během konfliktu, s Andym jsme měli pocit, že je důležité zahrnout do vyprávění něco o jeho vyrůstání před válkou v Tennessee. Kniha nejen otvírá okno do toho, jak Američané prožívali vzestup Hitlera a nacistického režimu, ale nabízí také pohled z první ruky na válčící Ameriku po Pearl Harboru. Uznáváme, že je paměť nedokonalá, ale přesto jsme se rozhodli vložit do knihy Andyho vzpomínky na různé rozhovory za války. Po tomto časovém odstupu není samozřejmě možné vytvořit něco alespoň blízkého doslovnému znění, ale mysleli jsme si, že je užitečné zachovat jeho popis těchto slovních výměn v přesvědčení, že odráží základní obsah toho, co bylo řečeno.

Když to shrnu, pracovali jsme svědomitě, aby byly paměti historicky co nejpřesnější, ale připouštíme, že v nich jsou i tak nepřesnosti. Za takové chyby se předem omlouváme.

Andy Andrews byl příslušníkem americké „Velké generace“, jak ji trefně nazval novinář Tom Brokaw. Tito muži a ženy vyrůstající za útrap velké hospodářské krize pracovali, bojovali a obětovali se za vítězství ve druhé světové válce a za zajištění poválečného míru. Tato generace stejně jako Andy odchází ze scény, ale její mimořádné dědictví přetrvává.

Andyho vzpomínky líčí jednu malou část tohoto velkolepého příběhu, a tak se dozvídáme něco víc o válce a tehdejší době. Doufám, že pro čtenáře bude jeho tištěné vyprávění stejně poutavé a dojemné, jako by ho povídal osobně. Bylo pro mne velkou ctí, že jsem mohl Andymu při psaní této knihy a jejím publikování po jeho úmrtí pomáhat.

*David B. Hurt
Knoxville, Tennessee*

jaro 2022

Prolog

Předehra invaze: svítání 1. června – 8.30, 8. června 1944

Tábor D-8, předinvazní shromažďovací oblast v Down Wood severně od Bincombe v Dorsetu, Anglie: svítání 8.00, čtvrtek 1. června

Z dřímoty mě náhle probral ostrý hvizd píšťalky rotmistra Gentryho a byl jsem natolik bdělý, že jsem porozuměl jeho následnému rozkazu.

„Vylezte ze spacáků a padejte na nástup a na rozcevičku. Máte na to deset minut!“ zahulákal a zahájil naši ranní rutinu.

Teď úplně probuzený jsem na sebe natáhl zelené kalhoty, triko a zelenou blůzu. Nacpaný v botách stále

mokrých z včerejšího pochodu v dešti jsem vyrazil ze dveří, abych zaujal určené místo v druhé kulometné četě roty H.

Když se všichni postavili do pozoru ve vyrovnaných řadách před našimi dřevěnými baráky, oblačnou anglickou oblohu zbarvilo svítání. Po nástupu a půlhodině usilovné rozcvičky v mrholení jsme se vydali do jídelny na snídani. Mezi cpaním se vajíčky, slaninou a toasty splachovanými velkými hlty kávy jsme všichni vzrušeně spekulovali o nadcházející spojenecké invazi do Německem okupované Francie.

„Máte patnáct minut na vysrání, sprchu a oholení! A pak jdeme na cvičení s bodákem,“ zařval o půlhodiny později rotmistr Gentry, právě když jsme polykali poslední sousta ranního jídla.

Po umytí jsem popadl pušku M1 Garand a se zbytkem své čety jsem venku nastoupil. Když se všichni zařadili, pochodovali jsme půl míle na cvičišť k výcviku boje s bodákem. Zde, v klidné anglické krajině několik mil jižně od Dorchesteru v hrabství Dorset, pokračoval náš výcvik na válku.

Výpady po šesti lidech současně jsme útočili na „nepřítele“ bodáky nasazenými na puškách a opakovaně jsme bodali do jedné ze šesti slámou nacpaných figurín zavěšených na lanech z dřevěného trámu. Jakmile byly figuríny patřičně zneškodněné, všichni jsme „zapíchlí“ bodák do prázdna a v tomto neohrabaném postoji jsme ztuhli, dokud nám rotmistr nedovolil se uvolnit.

Když těsně po zahájení výcviku útočil bodákem další voják na slaměnou figurínu, začaly z ní najednou létat vnitřnosti.

„Ježíši!“ zvolal ten chlápek vyděšený tím, co udělal. My ostatní jsme tam stáli a s otevřenými pusami jsme překvapeně civěli na tu krvavou scénu.

„Takhle to bude vypadat, vojáku...zvykejte si na to!“ vykřikl rotmistr. Ukázalo se, že včera večer sebral v jídelně kupu kuřecích vnitřností. Ve snaze připravit nás na skutečnou situaci nacpal ty rea-listicky vypadající vnitřnosti do jedné z figurín.

Když jsem přišel na řadu, podle stanoveného postupu jsem bodal do své figuríny. Jakmile jsem toho chudáka důkladně zmasakroval, několik kroků jsem ustoupil a bodákem jsem podnikl výpad do prázdného prostoru. Ve chvíli, kdy byla puška úplně napřažená, jsem v tom postavení znehybněl. S těžkou puškou trčící přede mne jsem byl strnulý jako socha a čekal jsem, až rotmistr potvrdí, že jsem si osvojil správný výpad bodákem.

„Držte tu pušku dál od sebe, dál, dál!“ vybafl odhodlaný zabránit nám v tom, abychom mezitím nepolevili.

Za chvíli se mi tělem začala šířit nesnesitelná bolest. Devět a půl liber těžká puška Garand byla každou vteřinou těžší. Ve všech svalech v těle mi to hrozivě pulzovalo. Bolelo mě v zádech. Do svalů v nohou jsem dostával křeče. Měl jsem pocit, jako by mi měly upadnout paže.

Po několika dlouhých minutách přišel rotmistr konečně ke mně, aby mě zkontroloval. Po zjištění, že je moje puška přijatelně vystrčená, mě poslal na konec řady, abych si pár minut odpočinul, než si ten cvik zase zopakují.

Když jsme my zbývající sledovali ostatní, kteří ještě nebyli toho postoje zproštěni, pro jednoho z mužů začala být ta zátěž příliš velká. Vyčerpáním omdlel a prostě padl dopředu na pušku, což vyvolalo u rotmistra výbuch smíchu. Ta událost na chvíli uvolnila napětí, ale disciplína se rychle obnovila a cvičení pokračovalo.

Žádná jiná součást našeho výcviku nebyla fyzicky náročnější, žádná nebyla všeobecně víc nenáviděná, než ty dvě hodiny cvičení s bodákem, jehož tempo se stále zvyšovalo. Možná měl nácvik útoku bodákem na figurínu určitý omezený přínos, ale všichni jsme si mysleli, že několikaminutové držení napřažených pušek je naprostou ztrátou času. Tahle část našeho výcviku s bodákem nijak nezvyšovala naše bojové schopnosti, zejména proto, že naši rotu tvořila kulometná a minometná družstva. Jakékoliv stížnosti na nějaký armádní výcvik, bez ohledu na jejich smysluplnost, zůstávaly samozřejmě nevyslyšeny.

Takový výcvik, ať už měl smysl nebo ne, představoval v Anglii naši denní rutinu. Ale cviky s bodákem, neustálé mrholení ani únava nemohly utlumit v naší rotě vzrušenou náladu.

Před necelým rokem, v červenci 1943, jsem odešel z domova v Signal Mountain v Tennessee na sedmnáctidenní základní výcvik ve Fort Clellan v Alabamě. V lednu 1944 jsem přeplul Atlantik do Skotska a vlakem jsem odjel do města Bridport v hrabství Dorset v jižní Anglii.

V Bridportu jsem začal pokročilý výcvik s rotou H, 2. prapor, 16. pěší pluk, 1. pěší divize,

divizi známé jako „Big Red One“. Jako rota těžkých zbraní podporující pěší roty E, F a G 2. praporu, sestávala rota H ze dvou kulometných družstev a minometného družstva. Každá z šestatřicetičlenných čet se členila na dvě sekce o patnácti mužích a každou sekci tvořila dvě sedmičlenná družstva. Přidělili mě do druhé kulometné čety a patřil jsem k druhému družstvu druhé sekce.

Jako jeden úvar z nespočetných spojeneckých jednotek rozmístěných v jižní Anglii procházel to jaro 2. prapor měsíci intenzivního výcviku jako přípravy na vylovení v okupované Francii. H rota a zbytek praporu se 17. května přesunuly do shromažďovací oblasti v Dor-setu, což nás dostalo blíž k dvojici přístavů Weymouth a Portland na Lamanšském průlivu. V Táboře D-8 v Down Woodu jsme byli asi patnáct mil východně od Bridportu a asi čtyři míle severně od přístavu Weymouth.

D-tábory 25. května z bezpečnostních důvodů uzavřeli. Následující den nás naši důstojníci podrobně informovali o invazních plánech našich útvarů a prozradili nám region Normandie jako spojenecký invazní cíl. V Den D zaútočí Britové a Kanadáné na pláže Gold, Juno a Sword na pobřeží Normandie a americké jednotky zaútočí na dvě sousední pláže s krycím názvem Omaha a Utah. I když jsme dostali jen málo informací o celkovém obrázku, dověděli jsme se, že 16. pěší pluk 1. pěší divize bude hrotem amerického útoku na pláž Omaha v normandské oblasti Colleville-sur-Mer. 2. prapor přidělený na sektor Easy Red pláže se bude vyloďovat v prvních hodinách Dne D a rota H bude v třetí vlně útočného týmu praporu. Přesné datum dlouho očekávaného překročení průlivu zůstávalo nespecifikované, ale věděli jsme, že se náš odjezd z Tábora D-8 do nějakého blízkého anglického přístavu bezprostředně blíží.

Bylo jisté, že úsilí o zajištění předmostí ve Francii bude krvavé, ale výcvik nám dodal hluboký pocit sebedůvěry a cítili jsme se připravení. Jestliže samotný boj byl něčím, co jsme si ještě nedokázali opravdu představit, cesta do boje se zdála být vzrušujícím vrcholem všech našich příprav.

Věděli jsme, že jsme silní. Ve svém mládí jsme se skutečně cítili nezníčitelní a takto jsme se i chovali. Pár měsíců před svými jedenadvacátými narozeninami jsem se fyzicky i psychicky cítil připraven k akci. Stejně jako všichni ostatní američtí vojáci jsem jen chtěl pokračovat v operaci.

To čtvrté ráno 1. června asi v osm hodin, zhruba hodinu po našem bodákovém cvičení, přivedl džíp na naše cvičiště kolonu armádních nákladních aut. Na sedadle spolujezdce v džípu stojící velitel roty kapitán Robert Irvine si zahoukáním vyžádal naši pozornost. Napětí ve vzduchu bylo hmatatelné.

„Muži, invaze do francouzské Normandie začíná! Pojdme!“ oznámil.

Naše reakce na tuhle dlouho očekávanou zprávu byla okamžitá a ohromující. Všichni jsme spontánně propukli v divoký řev a jásot, tleskali jsme a mávali jsme zařatými pěstmi do vzduchu. Oslavovali jsme tuhle válku, jako bychom ji už vyhráli. Náš výbuch nadšení byl emocionálním uvolněním a projevem naší úlevy, že konečně půjdeme do akce.

Měsíce toho zatraceného výcviku skončily. Teď se konečně připojíme do bitvy proti Hitlerovu nacistickému impériu!

Odchod: 1. června, 08.00 – 19.00

„Nasedněte na nákladáky a vezměte si bojovou výstroj! Nastoupíme na dopravní loď, které nás dopraví do Francie,“ nařídil kapitán Irvine, jakmile ten hluk utichl. Když jeho džíp odjel, velení se ujali další důstojníci a poddůstojníci. Během chvíle jsme nasedli na nákladní auta, která nás odvezla k budově zásobovacího důstojníka Tábora D. Do té doby jsme fasovali jen málo výstroje, ale to se mělo změnit. Zásobovací důstojník naší roty měl sídlo v baráku Nissen 100 krát 50 stop, prefabrikované hale s obloukovou střechou z vlnitého plechu, která vypadala jako obrovská hliníková roura podélně rozříznutá na poloviny. V jejích regálech byly navršeny vysoké hromady všech možných položek vojenské výstroje, které by mohl pěšák potřebovat.

Jakmile jsme do toho Nissen baráku vešli, všichni jsme se okamžitě začali dávat zasažení intenzivním zápachem vycházejícím z každého kusu oblečení uloženého uvnitř. Pach z té tuhé látky pocházel z impregnace oblečení speciální chemikálií, která měla chránit pokožku před účinkem hořčičného plynu v případě, že by tu zbraň Němci proti nám použili. Nikdo z nás nevěděl, zda toto chemické ošetření poskytuje před hořčičným plynem skutečně účinnou ochranu, ale všichni jsme se shodli, že nás Němci ucítí přicházet.

Procházel jsem kolem několika pomocníků zásobovacího důstojníka a každý dostal plný výstroj:

kompletní sadu chemicky ošetřené uniformy, bojovou blůzu s velkými kapsami, pláštěnku, pár nových bot, rezervní pár protiplynových ponožek, zákopnické nářadí s krátkou násadou, polní láhev s vodou, tablety na čištění vody, prášky proti mořské nemoci, jídelní soupravu, několik malých krabiček s potravinovými dávkami „C“ na několik dní, ohřívač potravinových dávek s palivem, dvě čokoládové tyčinky navíc, žvýkačku navíc, krabičky cigaret, holicí žiletku, prášek proti hmyzu a vodotěsnou soupravu první pomoci s morfiem, sulfanilamidovým práškem a malým obinadlem. Vydávali nám také malý šestilibrový batoh obsahující různé víceúčelové věci. Poskytnutí tohoto dodatečného batůžku odráželo očekávání armády, že během invaze velkou část výstroje poztrácíme.

Místo lehkých plynových masek, které jsme používali při výcviku, nám vydali „účinné“ plynové masky. Přitom se snažili ujistit se, že jsme si pásky nastavili tak, aby nám nová maska na hlavě a kolem tváří dobře seděla.

Všichni příslušníci naší roty těžkých zbraní dostali také pistoli ráže .45, karabinu M1 a dva bandalíry, v nichž byly naplněné zásobníky pro obě zbraně. Karabina byla menší a lehčí než standardní puška Garand, kterou měli běžní pěšáci, ale stále byla dostatečně účinná. Granáty se vydávaly později z obavy, že by ho nějaký blbec mohl nechat nešťastnou náhodou na lodi vybuchnout a zabít sebe a všechny okolo. Pokud by někdo z nás ztratil zbraně před vyložením na pláži v Normandii, kapitán Irvine nám slíbil, že náhradní zbraně budou k dispozici od padlých vojáků z těch dvou vln, které se vyloží před námi. Bylo to ujištění, které nás moc neuklidnilo.

S výstrojí v rukou jsme pokračovali na velké volné prostranství v Nissen baráku, kde jsme se převlékli do nového oblečení a bot, připnuli si plynové masky k noze, všechno, co šlo, jsme nacpali do brzy vyboulených batohů a zbytek jsme nastrkali do kapes. I když nás tížilo asi sedmdesát liber nové výstroje a výzbroje, všechny tyto nově vyfasované věci ještě víc povzbudily naše sebevědomí.

Po odchodu ze skladu jsme se vrátili do baráků pro své osobní věci, spodní prádlo, rezervní ponožky, věci na holení a mýdlo a pak jsme spěchali na oběd. Zbytek odpoledne jsme při čekání na příjezd našeho odvozu strávili uklízením a balením věcí.

Ten večer se v asi šest hodin shromáždila celá rota H u hlavní brány Tábora D, kde jsme nasedli na nákladní auta, která nás odvezla do našeho naložovacího přístavu. Naším místem určení byly nákladní doky ve městě Portland umístěné na jižní straně přístavu.

Jak se naše kolona na cestě do přístavu pomalu proplétala jakýmsi městečkem, po obou stranách dlážděné ulice byly zástupy místních žen, které nás přišly vyprovodit. Dávaly najevo smíšené emoce, mávaly, posílaly nám vzdušné polibky a plakaly. Když nákladák, ve kterém jsem jel, kvůli provozu na chvíli zastavil, zaslechl jsem rozrušenou Angličanku stojící nedaleko.

„Děje se něco hrozného! Děje se něco hrozného! Ty džípů a nákladáky, všechny jedou! Panebože! Panebože!“ vykřikovala a pak vytáhla kapesník, aby si setřela slzy z očí. Angličané vždy věděli, že ten den jednou nastane, ale ta povědomost neznamena, že náš náhlý odjezd, až k němu dojde, bude méně dramatický.

V naší plázcí se karavaně vozidel jedoucích na jih o něco rychleji než krokem jsme měli spoustu času na snědení sendvičů s burákovým máslem připravených kuchyní roty H a na vychutnání si té velkolepé přehlídky.

Zdálo se, že jsou všichni na cestě. Na úzké stromy lemované vesnické silnici s obřími nákladáky převážejícími tanky a děla se musely vtěsnat stovky nákladáků s pěchotou, džípů, polopásových vozidel a sanitek Červeného kříže. Všechen ten hustý provoz vedl jen jedním směrem, jako by nějaký obr naklonil krajinu a nechal všechno stékat směrem k pobřeží.

Vybavení, které nebylo na silnici, bylo uloženo kolem té trasy. Kam až oko dohlédlo, byly úhledné husté řady zaparkovaných tanků, polopásových transportérů, džípů, sanitek, děl a částí letounů. Další zásoby byly ve skladech v barácích Nissen. Vše bylo pečlivě zakamuflováno, aby se skrylo před leteckým průzkumem.

I když to množství techniky kolem nás bylo ohromující, představovalo jen nepatrný zlomek zásob nahromaděných k invazi do Evropy. Množství mužů a materiálu bylo takové, že jsem žasl, že se Británie pod vahou toho všeho nepotopila. Vlastně jsem si myslel, že až se ten ostrov od té obrovské zátěže odlehčí, určitě o pár palců, ne-li pár stop, povystoupí z moře.

Vzhledem k mamutímu logistickému úsilí souvisejícímu s nadcházejícím tažením bylo zřejmé, proč je potřeba k podpoře jediného amerického vojáka v boji desítka lidí pracujících za frontou. I když bylo těžké pochopit počet lidí zapojených do té operace, ještě úžasnější byla ohromná zodpovědnost, jakou měli lidé mého věku. Uchvátilo mě, že jsem součástí této historické události, a nesmírně mě udivil rozsah a složitost toho všeho.

Po dokončení příprav na invazi do Francie byla spojená vojska ze Spojených států, Británie, Kanady a dalších spojenců konečně připravena na západě na otevření „druhé fronty“, na ofenzívu dlouho požadovanou Sovětským svazem. Sovětská armáda, která se vzpamatovala z porážek v letech 1941–42 teď postupovala z východu na Německo. Pokud bude naše invaze na kontinent úspěšná, nacistický režim bude sevřený mezi dvě obrovské spojenecké armády. Už se mluvilo o tom, že by válka mohla skončit do Vánoc.

Ovšem to gigantické nahromadění vojáků, vozidel a lodí spojeneckých armád v Británii vyvolával enormní stavební program opevnění a soustředování vojsk wehrmachtu ve Francii.

Pod velením známého německého generála Erwina Rommela se použily tisíce tun oceli a cementu k výstavbě Hitlerova Atlantického valu na sousedním francouzském pobřeží. Hustá síť bunkrů se doplnila rozsáhlými překážkami na plážích, mnoha mílemi ostnatého drátu a protitankovými a protipěchotními minami. Opevnění Atlantického valu určená k odrazení spojeneckých útoků na pobřeží teď byla obsazena desítkami tisíc německých vojáků.

Střet těchto dvou obrovských armád musel vést k nesčetnému utrpení, bolesti, ničení a smrti. Bylo na nás, abychom zařídili, aby si vítězství v této titánské bitvě nárokovala naše strana.

Portlandský přístav: 1. června, 19.00 – 5. června, 17.30

Ten večer asi v sedm hodin vjel malý konvoj roty H do přístavu Weymouth asi čtyři míle jižně od našeho Tábora D. Abychom se dostali k lodím nakládaným v Portlandu na jižní straně přístavu, kolona našich nákladáků teď musela jet dalších čtyři až pět mil po půlkruhové trase, která procházela po úzké vyvýšené silnici přes Weymouth a pak přes Portland do doků.

Zachycení v hustém provozu jsme se ploužili hlemýždím tempem Weymouthem a vyvýšenou silnicí a do oblasti portlandského přístavu jsme se dostali až kolem desáté hodiny večer, právě když na obloze bledlo poslední sluneční světlo na konci dlouhého letního dne. Nákladáky naší roty po dalším hodinovém šitnutí konečně zastavily několik desítek yardů od dlouhého dřevěného můstku vedoucího na palubu obrovské lodě.

„Naše loď!“ zvolal jeden parták na našem nákladáku a ukazoval na nápis USS Henrico, výsadkovou transportní loď, která měla převézt náš 2. prapor přes průliv.

Když jsme v mlhavém šeru sesedali z nákladáku, konečně jsem se mohl pořádně rozhlédnout, co se děje kolem nás. V portlandských docích se hemžily tisíce vojáků a vozidel. Všude byli dopravní dispečeři se speciálními páskami na rukávech a máváním naváděli muže a vozidla do správných front v docích. Zatímco se tisíce vojáků řadily k výstupu po jednom z mnoha můstků vedoucích na dopravní loď, stovky tanků, nákladních aut, džípů, sanitek a dalších vozidel čekaly na nakládku na palubu speciálních lodí. Po výjezdu po ocelové rampě projížděla vozidla obrovskými zadními vraty v trupech a zajížděla do rozsáhlých „parkovacích prostor“ ve vnitřních sekcích lodě. Zde se otáčela, aby při vylovení ve Francii mířila předkem k pláži.

S příchodem tmy řidiči zapnuli místo předních světlometů malá zacloněná světla. Tato jako špička prstu velká světla krytá shora malými clonami poskytovala dostatek světla k manévrování vozidel a přitom byla skrytá před nepřátelskými průzkumnými letouny, které by mohly číhat u anglického pobřeží. Pokud by se nějakému nízkému letícímu německému letounu podařilo dostat do vzdušného prostoru blízko přístavů, musel by se vyhýbat stovkám lan, která visela z desítek podlouhlých barážových balonů vznášejících se na obloze.

Vzduch plnil hlasitý hluk vrzajících pneumatik a běžících motorů, ale tisíce mužů čekajících na nalodění vypadaly podivně klidné. Jediná srozumitelná slova pronášeli dopravní dispečeři, kteří snaživě nadávali řidičům a pěšákům, jak se je všechny snažili udržet ve správných řadách. Tito dispečeři používali ke splnění svého poslání neomezený soubor nadávek, které by zaplnily slovník umění klení. Když jsem je

poslouchal, zjistil jsem, že by bylo zajímavé představit si program školení k jejich práci.

Jakmile jsme sesedli ze svého nákladáku, byli jsme svědky projevu autority dispečera, když se ten rotmistr zodpovědný za přesuny vojáků v našem sektoru přístavu dostal do konfliktu s jakýmsi důstojníkem jednoho z útvarů nalodujících se poblíž. Ten velký podsaditý důstojník nařídil řidiči svého služebního vozidla, aby vyjel z řady, dojel k tomu rotmistroví, vystoupil z auta a chtěl vědět, kde mají být jeho muži. Rotmistr se nenechal zastrašit důstojnickou hodností a nehodlal nechávat ve svém sektoru vyjíždět jakákoliv vozidla z řady.

„Hej, pane, kdo vám sakra řekl, že můžete přijet sem?“ zařval a varoval důstojníka, aby se vrátil se svým vozem do řady.

Když důstojník začal protestovat, rotmistr jeho námitky okamžitě zarazil.

„Nehádej se se mnou, ty parchante. Padej s tou svou velkou tlustou prdelí zpátky do auta. Tady to mám na povel já, a jestli se ti to nelíbí, můžeš zavolat generálovi Bradleymu! K tomuto nakládacímu sektoru mě přidělil generál Bradley a řekl mi, abych si nenechal od nikoho srát na hlavu!“ zaburácel rotmistr.

Protože důstojník nemohl zpochybňovat generálův rozkaz, našťavaně odešel a se svým vozem se vrátil na své původní místo v řadě. Ačkoli se často rozhořely vášně, tato epizoda byla po celou dobu pro armádu typická. Napětí, které vznikalo v důsledku nevyhnutelných zádrhelů, se vždy podařilo s velkou dávkou humoru zažehnat.

Chvilí po tom incidentu jeden z těch dispečerů zvolal: „Rota H, jděte k můstku číslo 2!“

Zamířili jsme k můstku označenému velkým číslem 2 a postavili se do řady k nástupu na Henrico. Při čekání jsem si trochu povídal se svými kámoši Wayne Newsomem, Lincolnem Welserem a Hectorem Gonzalesem, členy mého kulometného družstva. Po měsících výcviku jsme byli všichni vzrušení, že jsme konečně na cestě.

Když přišla řada k výstupu po můstku na mne, po ujití skoro celé jeho délky jsem na chvíli otočil hlavu, abych si prohlédl celou tu neuvěřitelnou scénu, která se odehrávala v docích pode mnou. Pouze pečlivě sestavený harmonogram nakládky mohl udržet pořádek v tom, co by se jinak propadlo do naprostého chaosu. Spojenci dosáhli v Anglii velkého logistického triumfu dokonce ještě před bitvou v Normandii. Na vrcholu můstku stál voják s psací podložkou a vítal nás. S minia-turní baterkou si odškrtával jméno každého muže na soupisce roty H.

„Ernest Andrews?“ zeptal se ten voják s perfektním načasováním, když jsem došlápl na palubu.

„Ano, to jsem já,“ přisvědčil jsem.

„V pořádku, jděte na loď,“ řekl a tužkou si označil moje jméno v seznamu.

Ve chvíli, kdy jsem potvrdil své jméno a procházel jsem kolem toho vojáka, on již vyvolával další jméno. Touto skutečně úžasnou ukázkou efektivity, která popírala její jinak zaslouženou špatnou pověst, teď americká armáda demonstrovala, že zná přesné místo, kde se nachází každý její voják.

Jakmile jsme byli na palubě Henrico, ani na chvíli jsme se nezastavili. Nějaký námořník nás ihned nasměroval k cestě do podpalubí na určenou ubikaci. Když jsme nešikovně sešli po několika schodech, svou výstrojí jsme ucpali úzké kovové schodiště a bylo tam jen tolik světla, abychom viděli. Protože všechno uvnitř lodi bylo jednotně natřeno depresivní středně šedou monotónní barvou, zdálo se, že stěny, strop, schody a podlaha téměř splývají a uzavírají se kolem mne.

Když jsme přišli do své ubikace dole v klaustrofobických střevech lodě, musel jsem přizpůsobit zrak dokonce ještě tlumenějšímu světlu z malých žárovek na trupu. Byly asi tři stopy nad dolní palubou, asi deset stop od sebe a stěží osvětlovaly naše okolí.

Přes odstranění kavalců, aby vznikl prostor pro asi patnáct set mužů přidělených na Henrico, většinu místa již obsadili vojáci, kteří se nalodili před námi. Jakmile jsme našli na tvrdé železné palubě místo, všichni jsme tam byli nacpaní tělo na tělo jako sardinky. Většina vojáků blízko mne patřila k rotě H, ale mezi námi bylo několik rozptýlených chlápků z těch tří běžných pěších rot 2. praporu.

Když jsme se ve čtvrtek 1. června asi v jedenáct hodin večer nalodili na Henrico, očekávali jsme, že loď vypluje během několika hodin, ale to se nestalo. Jak se hodiny čekání protahovaly na dny, naše nepohodlí narůstalo.

Od chvíle, kdy jsem se usadil, můj přečpaný batoh, karabina a další výstroj začaly měnit místo. Přes svou

snahu své věci přemístit se mi je vůbec nepodařilo účinně udržet na místě. Zákonitě jsem opakovaně narážel do pušek, polních lahví nebo bodáků v pochvách vojáků sedících kolem mne, takže jsem se nemohl vyspat. Na lodi jsme měli k jídlu většinou sendviče, ovoce, sušenky a šálky pudinku rozdávané členy posádky lodě. Když jsme si potřebovali ulevit, museli jsme si prokletit cestu mezi těly, abychom se dostali k nejbližšímu záchodu, a snažili jsme se při tom na nikoho nešlápnout.

Krátce po našem příchodu na palubu došlo k přetečení jednoho často využívaného záchodu, takže splašky vytékaly úzkou chodbou hned za dveřmi do našeho oddělení. Posádka lodě záchod rychle opravila a ten svinčik uklidila, ale v nehybném vzduchu přetrvával odporný zápach. Smíšením s pachem zpocených těl a tím hrozným oděrem našich chemicky impregnovaných uniforem vznikla jakási toxická mlha. Bez okének umožňujících přístup čerstvého vzduchu zvenčí byla naše přečpaná ubikace stále vydýchanější a smrdutější.

Když uplynul pátek a sobota bez jediné zmínky o datu našeho odplutí, měli jsme v temném nitru lodě jen neurčitou představu o času. V neděli 4. června jsme z reproduktorů Henrico slyšeli čtení z bible, chvalozpěvy a modlitby. Ten den brzy ráno odložilo vrchní spojenecké velení invazi o čtyřadvacet hodin, ale o tomto rozhodnutí jsme nic nevěděli a mezi námi kolovaly jen fámy. Vzhledem k bouři zuřící ve vodách u přístavu bylo těžké uvěřit, že se může invaze někdy brzy rozběhnout.

Plavba do Normandie:

pondělí 5. června 17.30 – úterý 6. června 01.15

Pozdě odpoledne v pondělí 5. června, necelé čtyři dny po nalodění na Henrico, se velké turbíny lodě konečně rozběhly a otrásaly pod námi palubou. Naše dopravní loď vyplula asi v 17.30 z klidných vod portlandského přístavu a vstoupila do Lamanšského průlivu, kde jsme se připojili k ostatním lodím shromažďujícím se do mamutího invazního konvoje plujícího do Francie.

Kromě turbín Henrico a vln narážejících do trupu lodě bylo skoro jediným rozlišitelným zvukem v našem přečpaném oddělení klidné dýchání mužů kolem mne. Nálada vzrušeného očekávání, která v našem Táboře D a po nalodění na Henrico před čtyřmi dny převládala, se teď ztrácela. Všechno to pokřikování, vtípkování a smích skončily. Karty nebo kostky už nikdo nehrál. To ticho narušovaly jen občas krátké šeptem vedené rozhovory. V té tmě nás ovládl a umlčel strach z neznáma. Všichni jsme věděli, že vyplutí lodě znamená, že jdeme do války. Možná je to divné, ale až teď jsem konečně plně pochopil realitu vstoupení do bitvy.

Většina z nás brala v předchozích měsících výcvik spíše jako program fyzické přípravy, skoro jako bychom trénovali na nějakou vojenskou sportovní akci, než jako cvičení na boj. Výtky našich důstojníků, abychom brali výcvik vážně, jsme zavrhovali jako nějaký velký fór.

Prostě jsme se nemohli vyrovnat s myšlenkou, že půjdeme do boje proti nepříteli. Navzdory všem důkazům o opaku pro nás zůstávala nadcházející realita boje jaksi vzdálená, i když takový sebeklam nebo odstup je možná psychologicky zdravější, než přemítání o divoké brutalitě boje, zabíjení a umírání. Ale teď se to všechno zdálo být hodně blízko. Ta krátká přeplavba Lamanšského průlivu bude znamenat závažnou událost v našich životech – pokud válku přežijeme.

Ten večer jsme dostali k jídlu papírový sáček s malými krabičkami lančmítu, chlebem, jablečnou omáčkou, džemem a malou plechovkou švestkové šťávy. Mnozí muži toho kvůli strachem se zvedajícimu žaludku moc nesnědli.

Hned po večeři k nám promluvil lodním intercomem kapitán.

„Vojáci, jsme rádi, že jste na naší lodi. Poplujeme sto mil otevřeným mořem. Mohou tam být německé ponorky, ale nemusí, ale myslíme si, že tam nebudou, protože tam máme lovce ponorek. Když uslyšíte, že se turbíny lodě zastavily, budete dvanáct mil od Francie, dvanáct mil od bitvy. Budete sedět tam, kde jste, dokud nenastane čas vyjít na palubu. Hodně štěstí.“

Po tomto uvítání jsme si vyslechli poselství generála Dwighta D. „Ikea“ Eisenhowera, nejvyššího velitele Spojeneckých expedičních vojsk.

„Vojáci, námořníci a letci Spojeneckých expedičních vojsk. Vydáváte se na Velkou křížovou výpravu, o níž jsme usilovali mnoho měsíců. Na vás je teď upřen pohled světa. S vámi jdou naděje a modlitby lidí na celém světě milujících svobodu. Společně s našimi odvážnými spojenci a bratry ve zbrani na dalších

frontách zničíte německou válečnou mašinerii, zlikvidujete nacistickou tyranii utlačovaných národů Evropy a zajistíte naše bezpečí ve svobodném světě.

Nebudete mít snadný úkol. Váš nepřítel je dobře vycvičený, dobře vyzbrojený a ostřílený v bojích. Bude zarputile bojovat.

Ale je rok 1944! Od nacistických triumfů v letech 1941-42 se toho mnoho událo. Spojené národy ušetřily Němcům v otevřených bojích muž proti muži velké porážky. Naše letecká ofenzíva vážně zmenšila jejich sílu ve vzduchu a jejich schopnost vést válku na zemi. Naše domácí fronta nám poskytla drtivou převahu ve zbraních a střelivu a dala nám k dispozici velké rezervy vycvičených bojovníků. Vývoj války se obrátil! Svobodní muži světa spolu pochodují k vítězství!

Plně důvěřuji vaší odvaze, oddanosti službě a schopnostem v bitvě. Nepřijmeme nic jiného, než naprosté vítězství!

Hodně štěstí! A snažně prosme všemohoucího Boha o požehnání tohoto velkého a ušlechtilého počinu.“

Když nám kapitán lodi popřál dobrou noc, naše ubikace zase ztichla, ale vypadalo to, že Ikeova povzbudivá slova všechny uklidnila. Ujistila nás o spravedlnosti a důležitosti našeho poslání a všichni jsme se snažili připravit se na boj, který nás čekal. Většina chlapů kolem mne využila čas ke spánku, ale byl jsem příliš nabuzený, takže se mi podařilo jen pár šlofků. Hlavou mi probíhalo mnoho otázek.

Jak dlouho to bude trvat, než se loď dostane na určené místo dvanáct mil od pobřeží? Jaké to bude, až vyběhneme na pláž? Dostaneme se do nepřátelské palby? Budu mít strach? Sakra, já mám strach už teď!

Ačkoliv jsem kvůli dvouměsíčnímu přechodnému přidělení v Anglii zmeškal většinu výcviku roty H s čluny Higgins (nebo LCVP – Landing Craft, Vehicle, Personnel), slyšel jsem spoustu historek o potížích spojených s nástupem do výsadkového člunu z lodě.

Bude obtížné slézt po lanech „šplhací sítě“ do výsadkového člunu se vši tou výstrojí? Mohl bych sklouznout a spadnout do moře? Jak ten člun Higgins vlastně vypadá?

Moje pozornost se postupně přesouvala z toho, co mě čeká, na to, co jsem nechal doma, a vzpomínal jsem na matku, otce, čtyři bratry, sestru a dokonce na svého psa. Vzpomínal jsem na legrační chvíle se svými přáteli v kostele a ve škole, na horké léto při sekání trávy, na dny strávené rybařením, lovem a tábořením a na smích nad doma ukuchtěným jídlem.

V myšlenkách jsem se vracel ke svým dvěma bratrům, kteří byli také součástí tohoto historického podniku. Byli někde v té obrovské mase vojáků mířících do okupované Francie.

Uvidím je ještě? Zvládnou to? Dostane se můj výsadkový člun vůbec na pláž? Ochrání mě Bůh? Bože, pomoz mi, prosím!

Jak jsem tam seděl ponořený do myšlenek, skoro všichni vojáci, co byli nejbližší žárovek na trupu, používali jejich slabé světlo ke čtení. Mnozí hledali útěchu v kapesních vydáních Nového zákona a žalmech, které nám před několika dny rozdali armádní knězi.

Válečná podívaná: 6. června, 01.15 – 08.30

Rota H a zbytek 2. praporu měly budíček 6. června v 01.15. Nastal Den D.

Po snídani boloňských sendvičů a kávy jsme očekávali, že všichni vojáci začnou okamžitě vycházet na horní palubu Henrico a připravovat se na sestup do výsadkových člunů.

Místo toho nastalo mučivé otálení, protože jsme čekali na informace, rozkazy nebo nějaké instrukce.

Přetrvával tlumený klid předchozích několika hodin. Byly slyšet krátké debaty a vtípky. Kolem mne se skoro nic nehnilo. Zdálo se, že ticho v naší tlumeně osvětlené ubikaci je stále víc ohlušující. Uprostřed stovek mužů jsem se cítil úplně izolovaný a osamoceny.

Tlampače Henrico začaly konečně vyvolávat jednotky 2. praporu na horní palubu, rotu po rotě. Chvilí potom jsme uslyšeli spouštění kotvy. Přibližně po deseti hodinách a sto mílích od Portlandu připlula naše loď na určené místo dvanáct mil od pobřeží Normandie.

Po zakotvení lodě začaly lodní týmy z rot E, F a G 2. praporu slézat na určené čluny Higgins k dlouhé cestě na pobřeží. Tyto tři střelecké roty zařazené do prvních útočných vln měly tvořit čelo 175 000 mužů spojeneckého invazního vojska. Naše rota H měla jít hned za nimi.

„Rota H, rota H nahoru! Jde se!“ konečně hlásil nějaký hlas intercomem. Až v té chvíli se zase rozproudivly hovory mezi muži kolem mne a ukončily můj pocit izolovanosti.

„Chlapi, jdeme na Easy Red!“ zvolal kapitán Irvine na povzbuzení a použil kódové označení sektoru naší roty na pláži Omaha.

Vstali jsme a vyšli se svou výstrojí po několika ramenech schodiště, což se ukázalo jako dokonce ještě náročnější než cesta dolů před několika dny. Když jsme vyšli na horní palubu Henrico, v ostrém větru a slabém mrholení jsme měli pocit většího chladu než by odpovídalo patnácti stupňům Celsia, ale smysly jsem měl tak zahlcené, že jsem počasí skoro nevnímal.

Panorama invaze bylo naprosto úžasné dokonce i ve stále mdlém světle před svítáním. Kam až člověk dohlédl, obzor zaplňovalo nespočetné množství lodí a člunů všech velikostí a druhů. Na obloze se vznášely balóny připoutané k lodím, aby bránily nepřátelským letounům v útocích na shromážděnou flotilu.

Když jsem pohlédl doprava, ohromeně jsem pozoroval cosi, co vypadalo jako šedivá stěna vyčnívající z moře. Co to sakra je?

Desítky metrů nade mnou vyčnívaly hlavně mohutných lodních děl nad tím, co byl, jak jsem si teď uvědomil, ocelový trup lodi. Tím obrovským plavidlem, větším než cokoli v mých nejdivočejších představách, byla bitevní loď USS Texas.

O chvíli později se zablesklo a zazněla ohlušující rána, jak její čtrnáctipalcová děla vypálila na nepřátelské cíle na pobřeží. Pokaždé, když loď vypálila další salvu, vítr zavál hustý mrak dýmu z jejích děl k palubě Henrico a naplnil vzduch kolem nás štiplavým odporným pachem korditu. Byl to zápach boje.

Texas byl na jedné straně řady tří bitevních lodí, k nimž patřily Nevada a Arkansas. Stály bokem k pobřeží a dávaly německým pozicím strašně zabrat. Ovšem ohromná palebná síla těchto bitevních lodí byla jen malým zlomkem celkového bombardování zaměřeného na nepřátelská pobřežní opevnění a cíle dál ve vnitrozemí. Vojenská síla spojeneckých námořních a leteckých vojsk byla co do škály a intenzity ohromná, síla stejně uklidňující jako děsivá.

Blízko na moři bylo asi padesát člunů Higgins rozdělených do skupin po dvanácti. Šestatřicet stop dlouhé a jedenáct stop široké čluny vytvářely při opakovaném kroužení ve vodě bílé zpěněné brázdy a čekaly, až na ně přijde řada k odpoutání se z toho kruhu a nabráním mužů z přepravních lodí. Při zírání na to představení kolem sebe jsem se cítil součástí neporazitelného týmu. Zdálo se, že naše vítězství je jisté a neúspěch byl nepředstavitelný.

Když vyšla rota H na palubu Henrico, lodní týmy z rot E, F a G právě dokončovaly sestup do člunů Higgins. Každý výsadkový člun přepravoval šestatřicet vojáků a byly seřazené do konvojů po dvanácti člunech. Vyrázily rozbouřeným mořem jako jednosměrný průvod přerostlých vodních pavouků a zamířily na cestu k pobřeží.

Pěší roty 2. praporu měly jako součást první a druhé vlny zahájit vylodění na pláži Easy Red, skoro míli širokém sektoru pláže Omaha, v 06.30 (hodina H). Rota H, která je měla následovat na pláž ve třetí vlně v 07.10 (hodina H+40), začala přicházet k hrazení Henrico asi v 04.00, aby nastoupila do člunů Higgins. Právě v té chvíli se velká část naší druhé kulometné čety dověděla, že ji nebude možné naložit do člunů se zbytkem roty H. Důstojník sloužící jako velitel paluby nás informoval, že člun přidělený našemu lodnímu týmu není k dispozici, i když nebylo jasné, jestli je to kvůli nějaké mechanické závadě nebo kvůli něčemu jinému. V důsledku toho musel náš lodní tým čekat, až se vrátí nějaký člun od pobřeží a teprve potom se vydat na pláž. Tenhle odklad na poslední chvíli nás šokoval a frustroval, ale nemohli jsme s tím nic dělat. I když ti z nás, kdo zde museli zůstat, věděli, že na pláž dorazíme jen o několik hodin později, než zbytek naší roty, stále jsme se při sledování ostatních mužů, jak před rozbřeskem sestupují na čluny Higgins na moři, cítili divně. Někdy kolem páté hodiny ráno vyplul konvoj člunů přepravujících většinu roty H k pobřeží. Na pláži Easy Red měli přistát v 07.10, ale později jsme se dověděli, že se naše rota kvůli zpoždění v navázání kontaktu s jejím řídicím člunem námořnictva vylodila na pláži krátce před půl osmou.

Jak jsem se svým lodním týmem netrpělivě čekal na palubě Henrico, až budeme mít k dispozici nějaký vrácený výsadkový člun, zdálo se, že se čas vleče. Při pohledu na jih už bylo dostatek denního světla, aby se dalo rozeznat francouzské pobřeží, ale hustý mrak bílého kouře vyvolaný naším námořním a leteckým bombardováním, z velké části pobřeží zakrýval. Německé dělostřelecké baterie umístěné v betonových bunkrech podnikaly proti naší invazní flotile protiúder palbou na velkou dálku. Velitel paluby nám řekl, že pozice naší lodi je těsně za jejich dostřelem, ale blízko v moři jsme pozorovali něco, co vypadalo jako exploze nepřátelských granátů.

Asi v půl osmé, hodinu po prvním vylodění na Easy Red, velitel paluby zalarmoval náš lodní tým a ostatní lodní týmy na palubě, aby se přesunuly k hrazení lodě. Jakmile dorazí vracející se čluny Higgins, začneme do nich sestupovat. Jakmile se náš lodní tým začal stavět do zástupu, začaly přicházet zprávy od velitele pláže, důstojníka, který řídil pohyby vojáků na pláži. Tato rádiová hlášení z pobřeží přicházela přes tlampače Henrico a všichni na palubě jsme je slyšeli.

Když jsme to další hodinu soustředěně poslouchali, začínalo to stále víc znít jako rozvíjející se krize na pláži Omaha. Očekávaný rozkaz k sestupu do vracejících se člunů Higgins mezitím nepřicházel.

„Zatím vojáky neposílejte. Na pláži je příliš mnoho mrtvých mužů a příliš velká destrukce. Tanky jsou vyhozené do vzduchu a všechny džípy jsou na kousky. Není zde místo pro přistání. Čekejte do dalšího hlášení.“

Kapitola 1

Pláž Easy Red: 6. června 08.30 – noc z 6. na 7. června

Čekání na zapojení do bitvy: 6. června 08.30 – 14.30

Otřesení touhle zlověstnou zprávou jsme všichni mlčky přemýšleli, co to znamená, a obávali jsme se o osud svých kámošů bojujících na pláži dvanáct mil od nás. Jak jsme stáli na palubě Henrico uprostřed neustálé palby lodních děl, zdálo se nemožné, že by tahle obrovská invazní síla mohla být poražena. Musíme se úspěšně vylodit a proniknout do vnitrozemí. Ale co nás čeká, když bude vylodování pokračovat?

Po odložení dalších výsadek přestal velitel paluby pouštět rádiovou komunikaci do tlampačů. Udělal to nepochybně z obavy o naši morálku, ale pokud šlo o dění na pláži během několika následujících hodin, nechal nás úplně ve tmě.

Asi v půl desáté jsme snědli časný oběd, sendvič s džemem a burákovým máslem a jablko. Po zhltnutí jídla se někteří vojáci kolem mne pokoušeli si zdřímnout, ale nikdo si uprostřed hluku bitvy a v obavách, co nás čeká, moc neodpočal.

Někdy před druhou hodinou, víc než pět hodin po zastavení vylodování, se rádiová zpráva, na kterou jsme čekali, konečně ozvala v lodních tlampačích, přes které se znovu začalo pouštět vysílání velitele pláže z pobřeží.

„Ještě to není všechno vyčištěné, ale je to dost volně pro vylodění,“ oznámil.

„Dobrá, chlapi, pojďme!“ nařídil velitel paluby.

Po asi deseti hodinách na palubě Henrico byl pro nás povel k sestupu do člunů Higgins úlevou. Ještě důležitější bylo, že rozkaz k pokračování vylodování znamenal, že si naši chlapi probojovali cestu z pláže. Všechna náš výcvik byl předehtou této chvíle. Ty dlouhé dny drilu skončily. Konečně jdeme do bitvy o Normandii.

Náš šestatřicetičlenný lodní tým sestavený z vojáků druhé kulometné čtyry roty H a také mužů z jiných jednotek, dostal přidělený druhý člun Higgins. To znamenalo půlhodinové čekání, než se nalodí tým před námi.

Když velitel paluby konečně signalizoval našemu lodnímu týmu, že má nastoupit, postavili jsme se do zástupu kolem hrazení. Byl jsem asi desátý od začátku řady a sledoval jsem, jak tři muži současně přelézají hrazení.

Abychom se dostali do člunu Higgins dvě až tři patra pod horní palubou Henrico, museli jsme sestoupit po široké šplhací síti visící na boku lodě. Na každém kroku dolů po čtvercových „oknech“ sítě ze silných konopných lan se musel výstrojí obtěžkaný voják vyvarovat zapletení rukou a bot, a přitom se stále pevně držet a stabilně stát.

Voják zatížený více než sedmdesáti librami výzbroje a výstroje by obtížně sestupoval i v dobrých podmínkách, ale na rozbouraném moři u Normandie byl sestup skutečně nebezpečný. Snaha zachovat rovnováhu a udržet se na kluzkých lanech, byla mnohem náročnější kvůli houpaní Henrico, které vedlo k odklánění sítě od lodi a pak zase k jejímu narážení do trupu.

Silné vlnění moře bylo ještě větším problémem pro čluny Higgins upoutané vedle Henrico. Výsadek

člun se houpal v rozpětí čtyř až pěti stop jako obrovský korkový špunt. Jak se člun zvedal a klesal, vlny také odrážely člun několik stop od lodě a pak zpátky, takže tvrdě narážel do trupu lodě. Po dosažení konce sítě musel každý muž pečlivě načasovat závěrečný skok dozadu, aby dopadl do člunu právě ve chvíli, kdy byl na několik vteřin na vrcholu vlny a blízko lodě.

Sestup do člunu Higgins: 6. června asi 14.30 – 15.30

Sestupem po šplhací síti po třech mužích současně se během dalších deseti minut úspěšně dostalo do výsadečného člunu několik prvních členů našeho lodního týmu. Když jsem šel k hrazení Henrico, abych začal svůj sestup, poručík dohlížející na naše nalodění sáhl do velké bedny a podal mi malý pěkně složený balíček bílé bavlněné látky.

„Co to je?“ zeptal jsem se.

„To je vak na vaše mrtvé tělo, vojáku. Strčte si ho do blůzy. Jestli padnete, sáhnou vám jen do ní, vytáhnou ten vak, strčí vás do něj a naskládají vás na hromadu jako sáhové dříví. Možná ho budete potřebovat. Vy asi ano,“ zavtipkoval s úsměvem. To bylo skutečné povzbuzení!

Ovšem přes jeho morbidní humor jsem nikdy nepočítal s tím, že bych padl. Když jsem strkal ten balíček do polní blůzy, říkal jsem si, že by ho mohl potřebovat někdo jiný, nebo by se mohl použít na něco jiného. Po vydání balíčku mi ten důstojník podal ještě kondom.

„Navlečte si ho na pušku,“ nařídil mi. Natažený na hlavní karabiny měl chránit zbraň před mořskou vodou. Protože jsem neměl čas udělat to hned, rozhodl jsem se počkat s tím, až budu dole ve člunu.

„Přehodte nohu na druhou stranu a chytněte se lana!“ zvolal ten poručík.

Jak jsem stál u hrazení Henrico, vyklonil jsem se, takže jsem mohl vidět vojáky sestupující po šplhací síti pode mnou.

Ve stejnou chvíli jeden z těch vojáků, který dolehl na spodní příčku sítě, padl pozpátku k člunu Higgins, právě když ho vlna odhodila od lodě. Ten muž pomalým pohybem spadl do mezery, která se otevřela mezi lodí a člunem.

Zátěž výstroje vtáhla toho vojáka ihned pod hladinu a jeho záchrana byla téměř jistě vyloučená. I když jsem ho moc neznal, moji lítost zvětšovalo vědomí, že riskuji stejný osud. Jeho zmizení ve vlnách bylo skutečně znepokojující a šokující.

„Pohyb, vojáku!“ zvolal netrpělivě ten důstojník za mnou a vrátil mě do reality.

Jak to do toho člunu zvládnou? říkal jsem si. Ačkoliv jsem byl silný a měl jsem 185 liber, při své menší výšce 167 centimetrů bude už tak riskantní sestup po šplhací síti pro mne fyzicky ještě náročnější. Výzva, jakou to představovalo, prohloubila mou lítost nad tím, že jsem kvůli dvouměsíčnímu dočasnému přidělení mimo rotu H vynechal v Anglii hlavní část našich cvičení.

I když mi překážela karabina a batoh, přehodil jsem levou nohu přes hrazení, až jsem došlápl botou na horizontální příčku sítě. Jakmile jsem se oběma rukama pevně držel lan, přehodil jsem pravou nohu a nemotorně jsem přesouval celé tělo na síť. I když byla lana od mořské vody trochu kluzká, byla silná jako moje ruka v zápěstí a poskytovala pocit bytelnosti a jistoty.

Větší povzbuzení znamenala velká děla na USS Texas, která neustále střílela na nepřátelské cíle na pobřeží. Štiplavý pach korditu ve větrem unášeném dýmu posiloval realitu bitvy. Zaujatý okamžikem jsem cítil adrenalin proudící mým tělem, jenž mi zbystřoval smysly a zvyšoval vnímání všeho, co se dělo. S prsty svírajícími lana jsem se pokusil udělat první krok po síti dolů k člunu Higgins pohupujícímu se na vlnách pode mnou. Ze své pozice jsem na další příčku sítě neviděl, takže jsem musel poslepu šmátrat levou nohou dole, zatímco jsem se rukama pevně držel sítě a snažil jsem se neztratit stup své pravé nohy.

I když jsem natahoval špičku co nejdál, bota se mi prostě kývala ve vzduchu a na další příčku o několik stop níž jsem nemohl dosáhnout. Ochromila mě hrůza, když jsem si uvědomil, že ten sestup bude ještě těžší, než jsem předpokládal.

Ale v té kritické chvíli mi bleskl hlavou nápad. K navedení levé boty na další horizontální příčku sítě jsem využil svíslé lana. Díky této metodě jsem byl nakonec schopen najít stup na dolní příčce a přenést na ni váhu. Jak mi tělem stále proudil adrenalin, postup jsem stále opakoval, ale každý krok po síti dolů byl riskantním balancováním, které bylo zkouškou mé fyzické kondice. Jakýkoliv chybný krok by byl téměř jistě osudný.

Přes důrazné varování, abychom se soustředili na vlastní sestup a nedívali se dolů, ale zvědavost

převládla. Když jsem se podíval doprava, abych si ověřil postup ostatních mužů trochu nížeji na síti, voják pode mnou se nedokázal držet sítě. Chvilí se bez jediného zvuku zmítal ve vzduchu a pak žbluňkl do vody hned vedle výsadkového člunu. Děsivý pohled na toho druhého vojáka padajícího ze šplhací sítě vyslal do celého mého systému vlnu šoku. Téměř ovládnutý strachem jsem vložil svůj život do božích rukou. Už před začátkem svého sestupu jsem se hodně modlil, ale zoufalost mé situace naléhavost mé prosby teď ještě posílila.

Bože, pomoz mi dostat se po síti dolů do toho člunu.

V tu stejnou chvíli byl vydán rozkaz, aby muži, kteří jsou již na palubě, vtáhli spodek sítě do člunu a drželi ho, dokud všichni bezpečně nesestoupí. Když velitel našeho lodního týmu viděl padat do vody druhého vojáka, vymyslel tohle jednoduché řešení, aby zařídil, že se my ostatní dostaneme po puštění se sítě do člunu. Jeho čin mi možná zachránil život.

Při svém druhém pohledu pod síť jsem uviděl, že se chlapům na palubě člunu Higgins podařilo zachránit vojáka, který právě spadl do moře. Jeden z nich mu začal dávat umělé dýchání a vypadalo to, že přežije. Když jsem se dostal na konec sítě, byl jsem úplně vyčerpaný. Zdálo se mi, že jsem sestupoval hodinu, ovšem od chvíle, kdy jsem přešel hrazení, uplynulo jen deset vyčerpávajících minut. Ale dokonce i se sítí nyní vtaženou do člunu bych si úplně klidně mohl srazit vaz, když jsem pozpátku spadl do člunu.

„Dobrá, pusťte se!“ zvolal jeden z vojáků na palubě.

Uvolnil jsem sevření lana a spadl jsem tři až čtyři stopy po zádech do člunu.

Tvrdě jsem dopadl na batoh a potácel jsem se několik stop po palubě, která byla pokrytá několikapalcovou jako led kluzkou vrstvou zvratků. Můj skluz skončil nárazem do trupu člunu, kde jsem se zastavil v mělké louži blitků. Pokryly mi ruce a paže a jejich odporný pach mě ihned donutil ke zvracení.

Skoro všichni na palubě měli silnou mořskou nemoc a zvraceli. Protože jsme tam byli natlačeni těsně na sobě, mnozí muži se nemohli dostat k boku člunu, aby zvraceli do moře. Ačkoliv jsem byl podmínkami na člunu zhnusený a při tom pádu jsem se potloukl, věděl jsem, že mám štěstí, že jsem si nic nezlomil.

Po chvíli mi několik chlapů pomohlo vstát, aby udělali místo pro dalšího vojáka sestupujícího po síti.

Protože jsem v Anglii zmeškal většinu výcviku na výsadkovém člunu, teprve teď jsem měl první příležitost prohlédnout si člun Higgins zblízka. Úplně mě šokovalo zjištění, že skoro celé šestatřicet stop dlouhé plavidlo bylo postavené z překližky. Vlastně jediným pancířem na člunu byla ocelová rampa vpředu.

„Počkat! Počkat! My jdeme do té vši kulometné palby v překližkové lodi!“ protestoval jsem u nikoho konkrétního.

„Jo, tak pojďme, Andy. Víš, co je to kánoe, ne? Tohle je prostě velká kánoe,“ zavtipkoval velitel našeho lodního týmu. Ačkoliv ten důstojník znal mé jméno, před naším příchodem na palubu Henrico dříve ten den jsem ho neviděl. Vypadal jako drsník a schopný vůdce.

Když zbytek našeho lodního týmu dokončoval sestup, při neustálém houpání člunu a kluzkém dnu si vzpřímené stání vyžadovalo neustálé úsilí. Tři vojáci mezitím prohledávali vodu dlouhými tyčemi ve snaze najít toho prvního vojáka, kterého jsem viděl spadnout do vody. Protože se jim ho nepodařilo vytáhnout, mohu jen předpokládat, že utonul.

Přibližně půl hodiny po začátku naložování sestoupili poslední členové našeho lodního týmu bez dalšího incidentu do výsadkového člunu. Náš člun odrazil od Henrico a připojil se k ostatním kroužícím nedaleko na moři při čekání na zbytek člunů našeho konvoje.

Při plavbě házely čtyři až šest stop vysoké vlny s bílými hřebínky člunem nahoru a dolů a ze strany na stranu a nad námi visel kouř z motorů člunů kroužících před námi. Teď, když jsme trochu uschli, odporný odér vycházející z našich uniforem ošetřených protiplynovými chemikáliemi byl stále pronikavější.

Většina mužů, která až dosud mořské nemoci odolávala, teď ten boj prohrávala. Zatímco chlapi na kraji člunu všeobecně zvraceli do přílby a její obsah vylévali přes palubu, podmínky pro nás v přečpaném prostředku člunu byly ještě horší. Moje nevolnost nebyla tak vážná, aby přerostla do mořské nemoci, ale kámoš hned za mnou takové štěstí neměl.

Dostali jsme rozkaz, abychom si sedli na dno člunu, takže jsme se posadili tam, kde jsme stáli. Nepohodlí spojené s tlačenicí těla na tělo bylo zanedbatelné proti strašné potupě sedět ve třech palcích vysoké vrstvě nahromaděných zvratků. Ovšem v té chvíli jsem hlavně myslel na to, jak může mořská nemoc ovlivnit

naši schopnost bojovat, jakmile budeme na pobřeží.

Do boje: 6. června asi 15.30 – 18.00

Fialová světlice rozprsknutá na obloze signalizovala naší malé flotile člunů Higgins, že se má vydat k invazní pláži.

Kormidelníci otočili čluny k pobřeží a zahájili dvanáctimílovou plavbu k sektoru Easy Red na pláži Omaha. Když jsem po chvíli zvedl hlavu, viděl jsem, že plujeme jen na dosah ruky vedle dalšího člunu. Při tak těsné formaci bylo neuvěřitelné, že nedošlo k žádné vážné kolizi.

Moje místo ve třech čtvrtinách člunu od předku bylo asi šest stop od pozice kormidelníka našeho člunu blízko zádě. Jako jediný člověk na palubě, jehož hlava vyčnívala nad bok člunu, mi připadal jako válečný hrdina. Jeho úkolem bylo dostat náš výsadkový člun blízko k pobřeží a pak spustit rampu na přídí. My jsme se měli zbytek cesty na pláž brodit mělkou vodou. Brzy jsme ztratili pojem o čase, protože silný motor člunu nás poháněl ke břehu úžasnou rychlostí. Bohužel nás promáčela a ochlazovala neustálá sprška vodní tříště a také přidávala několik palců studené vody ke zvratkům šplouchajícím na dně, na němž jsme seděli.

I když bylo na palubě hodně mužů z druhé kulometné čtyry roty H, jen málo z nich jsem dobře znal. Žádný parťák z mého kulometného družstva neseděl tak blízko mne, abychom si mohli povídat. I kdyby byli blíž, hlasitý hukot motoru člunu by konverzací ztěžoval, což by nevadilo, protože nikomu stejně nebylo moc do řeči.

Každou chvíli se za námi ozvala rána, když ty bitevní lodě vypálily další salvu. Za chvíli jsme viděli tři velké granáty současně letící vzduchem k pobřeží se zvukem připomínajícím rychle jedoucí nákladní vlak. Když jsme se blížili k pobřeží, začínali jsme pozorněji poslouchat svist přilétajících granátů německého dělostřelectva. Dopadaly do moře kolem nás s frekvencí přímo úměrnou naší zkracující se vzdálenosti od pobřeží a v místě exploze vyhazovaly gejzíry vody.

Teď jsem byl skutečně napumpovaný adrenalinem, ale původní nadšení z pocitu, že jsem součástí imponujícího invazního dramatu, pomalu vyprchávalo. Neúprosná realita toho, co se rýsovalo před námi, vytvářela příval protichůdných pocitů. Ačkoliv jsem stále cítil velké

očekávání a hrdost na naši misi, když jsem teď přemýšlel o tom, co nás čeká na břehu, zažíval jsem také skutečný strach.

Čím si prošly na plážích předchozí vlny vojáků? Do čeho to vstupujeme? Co uvidíme? Budou na pláži ještě překážky?

Kdybych měl v té chvíli na výběr, raději bych byl někde jinde – skoro kdekoliv. To platilo pravděpodobně pro všechny muže kolem mne, ale byli jsme zde a byli jsme rozhodnuti svou povinnost vojáka splnit.

Nikdo z nás nechtěl své kámoše opustit.

Pane Bože, musíme se dostat na tu pláž. Pomoz nám dostat se na pláž, začal jsem se tiše modlit a modlitbu jsem opakoval stále dokola.

Asi dvě hodiny poté, co se náš malý konvoj vydal k pobřeží, se trupem rozlehl hlasitý skřípavý zvuk. V tu chvíli jsme sebou všichni trhli dopředu, protože se náš člun otřásl a zastavil.

Najeli jsme na dno, ale stále jsme byli nejméně tři sta yardů od pobřeží. Přípluli jsme za večerního odlivu a náš člun narazil do odlehlého písečného prahu vyvýšeného na dně působením vln. Hlasitý zvuk moře šplouchajícího kolem nás nám dával jasně najevo, že je náš výsadkový člun stále obklopen hlubokou vodou.

Vlevo od nás zastavil také dvě patra vysoký invazní člun pro vozidla, LST (Landing Ship, Tank), který zjevně najel na tu stejnou písčinu. Sledovali jsme, jak z rampy LST začínají jeden za druhým sjíždět tři obojživelné tanky Sherman. Byly speciálně upravené velkou gumovou „zástěrou“ upevněnou kolem jejich korb, aby se udržely na hladině cestou vlnobitím na pláž, kde mohly jít přímo do akce.

Ale místo aby „pluly“, šly tanky ihned pod hladinu jako kameny; když je zasáhly velké vlny zvednuté v důsledku silného vlnobití, jejich ochranné gumové sukne zcela selhaly. V jednom případě utřhl obzvláště silný porыв větru zástěru tanku těsně před tím, než vjel do vody. Jak se ten tank potápěl, viděli jsme z něj vylézat nejméně dva členy osádky, ale vypadalo to, že někteří členové osádky nedokázali před vodou valčíci se do jejich vozidel uniknout. Nad vlnami byla vidět jen nejvyšší část věže o velikosti lidské

postavy. Když nám potopené tanky potvrdily hloubku vody, nikdo nepochyboval o tom, že bychom všichni utonuli, kdybychom opustili člun tak daleko od pobřeží. Kdybychom se vši svou výstrojí vyrazili z rampy, byla by to naše jistá smrt.

Ovšem půl minuty od najetí na písčité práh došel náš kormidelník zřejmě k závěru, že se s člunem dál nedostane. Protože nemohl plout dál k pobřeží, přistoupil k dalšímu kroku v procesu vyloďování, jak se to naučil ve výcviku.

„Rampu dolů! Rampu dolů!“ křičel a zjevně nevnímal nebezpečí spojené s naším výstupem z člunu tak daleko od pobřeží.

Velitel naše lodního týmu vytáhl ve zlomku vteřiny z pouzdra pistoli ráže .45. Jak jsem to viděl ze vzdálenosti šesti stop, přitiskl její hlaveň kormidelníkovi ke spánku.

„Tady v žádném případě nezastavíme!“ zařval tónem, který nepřipouštěl žádnou diskuzi. „Zacouvej s tím krámem. Propluješ tou písčinou plnou rychlostí a budeš pokračovat k pláži, nebo ti tu zatracenou hlavu ustřelím a dopluju s těma neckama na pláž sám!“

„Ano, pane, jak myslíte, pane!“ odpověděl kormidelník s výrazem hrůzy ve tváři. Zacouval s naším člunem Higgins asi padesát yardů, vytočil motor na plný výkon a než najel na písčité práh, plul plnou rychlostí. Náraz člunem opět otrásl, ale tentokrát trup proklouzal s hlasitým skřípěním mělčinou a dostal se do vody za ní. Nikdo neřekl ani slovo, ale kolektivní pocit úlevy byl očividný.

Jak jsme se blížili k pobřeží, v moři kolem našeho člunu se začínala objevovat těla našich vojáků padlých v boji dříve ten den. Bolestný pohled na mrtvé Američany mi trhal srdce a vhněl mi slzy do očí.

Vypadalo to, jako by se válka rozšířila na moře, aby nám přišla naproti a dala nám zlověstné varování před tím, co nás čeká.

Německé dělostřelecké granáty mezitím explodovaly ve vodě kolem nás se zvýšenou frekvencí, ale žádný nedopadl tak blízko, aby náš člun poškodil. Ale kromě nebezpečí, představovaného přilétajícími granáty, jsme také věděli, že nepřítel umístil do mělké vody blíž k pobřeží zaminované podvodní překážky.

Během našich předinvazních instrukcí jeden důstojník vysvětloval, že wehrmacht očekává spojenecký útok za přílivu, aby se zmenšila šířka pláže, kterou budou muset vojáci přejít. Během příprav Němci rozmístili tisíce čtvercových překážek v podobě zkřížených svařených ocelových profilů. Mnohé z těchto překážek zabudovaných do písku za odlivu měly navíc namontované výbušné nálože. Byly nastavené tak, aby explodovaly při kontaktu s trupem výsadkového člunu připlouvajícího za přílivu. Naštěstí jsme připlouvali za večerního odlivu, což minimalizovalo riziko, že narazíme na nějakou zaminovanou podvodní překážku.

Chvíli po překonání mělčiny narazil náš výsadkový člun opět na písčité dno mnohem blíž k pobřeží. I když to bylo stále asi sto yardů od pláže, bylo jasné, že člun doplul tak daleko, kam až mohl. Nejdůležitější bylo, že voda teď byla dostatečně mělká, abychom neutonuli.

„Rampu dolů! Rampu dolů!“ zahulákal kormidelník potom, co se ujistil, že má velitelův souhlas. Ale pocit úlevy, že jsme se vyhnuli utonutí, okamžitě vyprchal. Ve chvíli, kdy byla příďová rampa spuštěná, asi 30 yardů vlevo od nás najednou explodoval jiný člun Higgins. Jak jsme tomu v hrůze přihlíželi, těla vojáků na jeho palubě a kusy člunu vylétly v ohromné vodní kaskádě do vzduchu.

Během několika vteřin skoro všechny stopy po člunu a šestatřiceti vojácích zmizely. Ten obrovský výbuch, který člun zničil, naznačoval, že to byl přímý zásah dělostřeleckého granátu. Kdyby byla ta exploze způsobena nárazem na podvodní minu, podle mne by zničila pravděpodobně jen jeho přední část. Nebyl čas tuhle strašnou scénu mentálně zpracovávat, ale zničení jednoho výsadkového člunu z naší flotily nás přimělo k akci. Po tom, čeho jsme byli právě svědky, nechtěl v našem člunu nikdo zůstat. Bez prodlení jsme začali s vyloďováním. Zvedl jsem karabinu nad hlavu a následoval jsem dvě desítky mužů pádící přede mnou.

Když jsme slezli z ocelové rampy člunu do vody, obávali jsme se, že se němečtí kulometníci zaměří na naše vyloďovací plavidlo a budou jen čekat, aby nás rozsekali. Dokonce i když náš člun uvízl dál na mělčině, od rampy se odrazilo několik střel. Ale k našemu velkému překvapení a úlevě teď očekávaná nepřátelská palba kulometů a ručních zbraní neexistovala, což byla situace, která by snad mohla vydržet.

I když jsem okamžitě zapadl až po ramena do ledové pět stop hluboké vody, stěžl jsem ten chlad zaznamenal. Faktem je, že hloubka vody mi pomohla ve snaze smýt ze sebe ty zvrátky, které mi stále

ulpí-valy na těle a na oblečení. Ale i když jsem byl rád, že jsem unikl houpání vylodovacího plavidla plného zvratků a stál jsem na písku, hlavně jsem cítil úlevu, že jsem se dostal až sem.

Díky bože! pomodlil jsem se, když jsme se začali plahočit vlnami k pláži. Jako všichni ostatní jsem zvažoval svou šanci na přežití.

Pane, pomoz mi dostat se na tu pláž, začal jsem tiše opakovat.

Okolo mne mezi sebou vtipkovali nějací vojáci ve snaze potlačit strach.

„Hej, chlapi, za pár minut budeme ve Francii,“ vykřikovali tak, aby to znělo jako příjezd do Normandie na dovolenou.

Ve skutečnosti jsme byli všichni do jisté míry vyděšení. Jediným způsobem, jak překonat strach a jeho ochromující účinky, bylo prostě najít v sobě odvahu a spolehnout se na svůj výcvik. Ať už budeme čelit čemukoliv, museli jsme udělat vše, abychom splnili misi, na kterou jsme byli vycvičeni – a modlit se. Když jsme se brodili přes ocelové a dřevěné překážky blíž k pobřeží, německé dělostřelectvo pokračovalo v palbě do vody kolem nás. Ovšem mou pozornost upoutaly následky předchozích bojů. Nedaleko plavala mezi troskami ve vodě místy zbarvené krví do červena těla osmi vojáků. Vlny vyplavovaly některé z těch mrtvých na břeh, jiná těla odnášely do moře.

Bože, dostaň mě na tu pláž, prosím. Bože, dostaň mě na tu pláž.

Pláž Easy Red: 6. června asi 18.00 – 19.00

Ten den jsme po pomalém pachtění vlnami konečně dorazili asi v šest hodin na pláž. Do promočeného oblečení mě bičoval pronikavý vítr, ale byl jsem hluboce vděčný Bohu, že mě bezpečně dostal na zem. Zároveň bylo stále těžké vyrovnat se s realitou, ve které jsem se nacházel.

Když jsem se rozhlédl po pláži, bylo jasné, že tady bitva v podstatě skončila, ale cena za naše vítězství byla vysoká. Tu a tam byli další mrtví američtí vojáci naskládáni na sebe jako palivové dříví a čekali na tým registrace hrobů. Kromě lidských obětí byla pláž posetá vraky zničených džípů, polopásových transportérů a tanků. Některé z nich byly rozstřílené, jiné zase převrácené na bok a stále z nich stoupal kouř. Neuvěřitelný rozměr toho masakru a ničení mi zanechal v paměti nesmazatelný obrázek.

Ale pláž dokonce i uprostřed téhle strašné zkázy kypěla aktivitou. Po břehu jezdily sem a tam další tanky, polopásová vozidla, nákladní auta, džípy, sanitky a jiná vozidla stále vyjíždějící z velkých invazních člunů jako LST, z něhož jsme viděli vylodovat ty ke zkáze odsouzené tanky.

Většina vozidel, často táhnoucích děla nebo přívěsy, musela projet krátkou vzdálenost mělkou vodou.

Řidiči po vyjetí na pláž mířili k výjezdům z ní, které vedly na vyvýšený terén, odkud mohli pokračovat dál do vnitrozemí. Na písku pláže se už tvořily dlouhé fronty vozidel.

Při chybějící německé palbě pěchotních zbraní pocházela jediná obranná střelba od nepřátelského dělostřelectva, které páliło granáty na pláž každých pár minut. I když nebyla dobře mířená, vzhledem k výskytu tolika amerických cílů pohybujících se po písku měla smrtící účinek. Jak německé dělostřelectvo pokračovalo v palbě na příplouvající invazní čluny dál na moři, vzduchem hlasitě svištěly další granáty.

K mému úžasu už začaly pláž čistit velké mobilní jeřáby. Netušil jsem, jak se mohly dostat na pláž tak rychle a sledoval jsem, jak voják obsluhující jeřáb sevřel do velkých čelistí vypálenou korbu nějakého amerického vozidla. Zvedl ji do vzduchu, s vrakem se otočil a položil ho na vrchol velké hromady různých trosek. Vedle jeřábu shrnovaly další vraky na jinou hromadu dva mohutné buldozery.

Čistit pláž v době, kdy tu oblast stále ostřeloval nepřítel, vyžadovalo značnou odvahu. Tak časná přítomnost těch jeřábů a buldozerů možná byla, stejně jako všechny ostatní články invaze, dalším důkazem pečlivého logistického plánování této operace.

O kousek dál chodil po písku sem a tam nějaký důstojník s obuškem sloužící jako velitel tohoto sektoru pláže a organizoval pohyb lidí a vozidel jako by dirigoval symfonický orchestr.

„Jděte tudy!“ houkl megafonem na jednu skupinu vojáků a přikázal jim určitý směr chůze. Pak se otočil, aby přivítal náš lodní tým.

„Vy, chlapi, pojdte tudy!“ zvolal a ukázal naší skupině směr k východu z pláže. Protože jsme se vylodili za odlivu, museli jsme přejít asi dvě stě yardů ploché písčité plochy, abychom se dostali ke stezce, která vedla na vyvýšený terén nad pláží.